

Nr 1203/1994

Given i Helsingfors den 16 december 1994

Växtskyddslag

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag gäller åtgärder för bekämpning av skadegörare och hindrande av deras spridning.

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

- 1) *växter* levande växter och levande växtdelar, inklusive fröer,
- 2) *växtdelar*
  - a) frukter och bär, dock inte djupfrysta,
  - b) grönsaker, dock inte djupfrysta,
  - c) jord- och stamknölar, lökar och rotstockar,
  - d) snittblommor,
  - e) grenar med blad,
  - f) beskurna träd med blad, och
  - g) cellvävnadsodlingar av växter,
- 3) *växtprodukter* produkter från växter som är obearbetade eller som genomgått en enkel bearbetning, så att de inte kan anses som levande växter,
- 4) *skadegörare* djur, växter, virus eller andra organismer som kan förorsaka skada på odlingsväxter eller produkter som fås av dem, samt med
- 5) *växtpass* officiell stämpel eller annan märkning som visar att bestämmelserna om växternas sundhet, samt om produktion och marknadsföring är uppfyllda.

3 §

Bekämpning av skadegörare

Åtgärder enligt denna lag får vidtas för bekämpning av skadegörare som kan orsaka avsevärda skador på odlingar eller lagrade växter.

Jord- och skogsbruksministeriet skall, med hänsyn till internationella avtal som är bindande för Finland, besluta om vilka skadegörare som de i 1 mom. avsedda åtgärderna får gälla och vilka åtgärder som skall vidtas för att bekämpa dem.

4 §

Anmälningsskyldighet

Den som vet eller misstänker att en skadegörare som avses i 3 § 1 mom. förekommer inom jordområden, odlingar, varulager, transportmedel eller byggnader, som han äger eller besitter, är skyldig att omedelbart anmäla detta till växtskyddsmyndigheten.

5 §

Villkor för produktion och marknadsföring av växter

Av jord- och skogsbruksministeriet fastställda växter, växtprodukter och andra varor med vilka skadegörare lätt kan spridas får produceras och lagras för marknadsföring endast av näringsidkare som växtskyddsmyndigheten har antecknat i ett register över sådana näringsidkare (*växtskyddsregister*).

Den som registrerats i växtskyddsregistret skall, enligt vad som jord- och skogsbruksministeriet bestämmer, ordna verksamheten så att skadegörare inte sprids vid produktionen och marknadsföringen.

Jord- och skogsbruksministeriet kan besluta om att de varor som fastställts enligt 1 mom., med undantag för lokal marknadsföring, endast får marknadsföras försedda med växtpass eller registernummer.

6 §

Förbud och begränsningar

För bekämpning av skadegörare eller förhindrande av dess spridning kan växtskyddsmyndigheten

- 1) bestämma att en markägare eller odlare, fastighetsägare eller -innehavare skall vidta åtgärder för utrotning av skadegörare som förekommer på fastigheten,
- 2) bestämma att en byggnad, ett arbetsredskap, ett transportmedel eller ett annat föremål, som är smittat av skadegörare, skall rengöras eller desinficeras,
- 3) bestämma att växter eller packningsmaterial, som är av vegetabiliskt ursprung, skall rengöras, desinficeras eller förstöras, eller besluta om begränsningar i användningen av dylikt packningsmaterial,
- 4) utfärda förbud mot och villkor för odling och transport av samt handel med växter,
- 5) utfärda bestämmelser om åtgärder som skall vidtas i samband med odlingen och skörden samt handeln med växter,
- 6) bestämma om förbud mot eller uppställa villkor för import och export av växter, växtprodukter, skadegörare, jord, kompost eller gödsel, samt
- 7) förordna om andra begränsningar, förbud och åtgärder som är nödvändiga för bekämpningen av skadegörare.

Om sådana begränsningar, förbud och åtgärder samt förfaranden i samband med dem som nämns i 1 mom. bestäms närmare genom beslut av jord- och skogsbruksministeriet.

7 §

Bekämpningsskyldig

Den som äger eller besitter ett markområde, en odling, ett varulager, ett transportmedel eller en byggnad, är skyldig att antingen själv vidta sådana åtgärder som avses i 6 § eller tillåta att växtskyddsmyndigheten vidtar eller låter vidta dem.

Om växtskyddsmyndigheten blir tvungen att sörja för att en åtgärd enligt 1 mom. vidtas på grund av att den som saken gäller underlåter att vidta den, uppbärs kostnaderna för åtgärden hos den försumlige.

8 §

Underrättelse om begränsningar

Den som säljer, utarrenderar eller på något annat sätt till någon annan överlåter ett markområde eller en byggnad vars användning har begränsats på grund av förekomsten av skadegörare, är skyldig att före överlåtelsen underrätta mottagaren om begränsningen.

9 §

Ersättning av kostnader och skador

Kostnader och skador till följd av jord- och skogsbruksministeriets beslut som utfärdats med stöd av denna lag ersätts av statens medel enligt vad som fastställs särskilt för varje skadegörare genom beslut av jord- och skogsbruksministeriet.

Ersättning skall sökas hos landsbygdsnäringsdistriktet inom sex månader efter att sökanden fick kännedom om kostnaderna eller skadan. Till ansökan skall fogas en tillräcklig utredning om kostnaderna och skadorna. Landsbygdsnäringsdistriktet beslutar om ersättning av kostnader och skador samt om utbetalningen av ersättning.

Kostnader och skador som skall ersättas enligt 1 mom. är

- 1) desinficerings-, bekämpnings- och förstörelsekostnader som direkt beror på att föreskrifter verkställs samt värdet av en vara som förstörts eller skadats på grund av en bekämpningsåtgärd,
- 2) ekonomiska skador eller kostnader som beror på ett beslut om förbud mot att sälja, överlåta, transportera eller använda en vara eller någon motsvarande begränsning, samt
- 3) ekonomiska skador eller kostnader som beror på ett sådant avbrott i växtproduktionen som grundar sig på en föreskrift.

Jord- och skogsbruksministeriet meddelar närmare föreskrifter om värderingen av en ekonomisk skada eller kostnad som avses i 3 mom. 3 punkten.

10 §

Förvägrande av ersättning

Ersättning betalas dock inte för

- 1) skador och kostnader som har förorsakats av lesioner föranledda av skadegörare,
- 2) kostnader och skador som beror på förbud som har utfärdats i samband med import från eller export till en stat som hör till Europeiska gemenskapen eller en stat som inte hör till Europeiska gemenskapen, förstörelse av vara, isolering eller någon annan motsvarande åtgärd eller på villkor som har uppställts för import eller export,
- 3) kostnader eller skador som föranleds av förpliktelser för att hållas kvar i växtskyddsregistret, strykande ur registret eller användning av växtpass eller

registernummer.

Ersättning betalas inte heller, eller också kan dess belopp nedsättas, om den som annars har rätt till ersättning inte har iakttagit denna lag eller stadganden, bestämmelser eller myndighetsbeslut som utfärdats med stöd av den eller på något annat sätt själv har medverkat till uppkomsten av kostnader eller skador.

11 §

Myndigheter

I denna lag avsedd växtskyddsmyndighet är kontrollcentralen för växtproduktion.

Landsbygdsnäringsdistrikten bistår kontrollcentralen för växtproduktion vid verkställandet av denna lag enligt vad som jord- och skogsbruksministeriet stadgar med stöd av lagen om kontrollcentralen för växtproduktion (1201/92).

Kontroller enligt denna lag får förrättas och prov tas av personer som bemyndigats av kontrollcentralen för växtproduktion enligt vad jord- och skogsbruksministeriet närmare bestämmer.

12 §

Uppföljning

Växtskyddsmyndigheten skall följa förekomsten av skadegörare som avses i denna lag och vid behov ge ut uppgifter om förekomsten av sådana.

13 §

Kontroll

I 11 § 3 mom. avsedda auktoriserade inspektörer har rätt att för verkställighet och tillämpning av denna lag och stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den få tillträde till odlingar och andra områden, produktions- och lagerbyggnader och andra byggnader samt transportmedel och där utföra kontroller och gratis ta behövliga prover för undersökningar.

Kontroller skall utföras alltid när växtskyddsmyndigheten har fått en anmälan enligt 4 § eller det finns skäl att misstänka förekomsten av skadegörare som avses i denna lag. Näringsidkare som antecknats i växtskyddsregistret skall kontrolleras regelbundet och minst en gång om året för att säkerställa att förutsättningarna för registrering fortfarande gäller.

14 §

Handräckning

Polis-, tull- och brandmyndigheterna skall på växtskyddsmyndighetens eller en auktoriserad inspektörs begäran ge handräckning vid övervakningen av att denna lag samt de föreskrifter som utfärdats med stöd av den iakttas.

15 §

Tystnadsplikt

Den som i samband med ett uppdrag enligt denna lag har fått uppgifter om en näringsidkares affärs- eller yrkeshemlighet eller ekonomiska ställning får inte röja dem eller använda dem till egen eller annans fördel, om inte den i vars intresse tystnadsplikten

har stadgats ger sitt samtycke.

Vad som stadgas i 1 mom. hindrar inte att uppgifter lämnas ut till

- 1) en åklagar- eller polismyndighet för utredning av brott,
- 2) en sådan myndighet som avses i 11 § för utförande av uppgifterna enligt denna lag, eller till
- 3) en myndighet som prövar besvär i ett ärende som avses i denna lag.

16 §

Strykande ur registret

Om det vid en kontroll framgår att den som har antecknats i registret inte iakttar stadgandena i denna lag skall växtskyddsmyndigheten ge den som saken gäller en varning samt vid behov meddela en tidsfrist inom vilken bristerna i verksamheten skall rättas till.

Den som trots anmärkning inte rättar till bristerna i verksamheten skall strykas ur registret.

Den som strukits ur registret skall omedelbart på nytt införas i det utan särskild ansökan när orsaken inte längre föreligger.

17 §

Förbud mot användning av växtpass och registernummer

Växtskyddsmyndigheten kan förbjuda att växtpass eller registernummer som nämns i 5 § 3 mom. används eller föreskriva åtgärder enligt 6 § utan att den som saken gäller stryks ur växtskyddsregistret om detta är nödvändigt för att bekämpa en skadegörare eller hindra spridning av den. Förbudet skall bekräftas skriftligen. Förbudet skall hävas omedelbart när det inte längre finns något skäl för det.

18 §

Vite

Kontrollcentralen för växtskyddsproduktion kan förelägga vite för att förstärka ett förbud eller ett beslut enligt 6 §. Kontrollcentralen beslutar också om utdömning av vite. I ett beslut om föreläggande av vite får ändring inte sökas särskilt genom besvär.

19 §

Delegation

Jord- och skogsbruksministeriet tillsätter en delegation för fem år i sänder med uppgift att följa utvecklingen i frågor som gäller växtskyddet, avge utlåtanden och göra framställningar samt ta initiativ i saken.

20 §

Avgifter, arvoden och ersättningar

I fråga om avgifter iakttas lagen om grunderna för avgifter till staten (150/92).

Växtskyddsmyndigheten kan betala arvoden och kostnadsersättningar till auktoriserade inspektörer som avses i 11 § 3 mom. eller deras arbetsgivare för kontroller och andra åtgärder. Jord- och skogsbruksministeriet bestämmer grunderna för och storleken av

arvodena.

21 §

Straffstadgande

Den som uppsåtligen eller av vårdslöshet

- 1) försummar anmälningsplikten enligt 4 §,
- 2) bryter mot förbud eller begränsningar enligt 6 §,
- 3) försummar att iaktta en skyldighet enligt 7 och 8 §§,

skall *för brott mot stadgandena i växtskyddslagen* dömas till böter, om inte strängare straff för gärningen stadgas i någon annan lag. Den som bryter mot ett förbud eller en begränsning förstärkt genom vite enligt 18 § kan inte dömas till straff för samma gärning.

22 §

Ändringssökande

I landsbygdsnäringsdistriktens beslut enligt 9 § om ersättning av kostnader och skador får ändring sökas genom besvär hos landsbygdsnäringsnämnden enligt lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden (154/50). I beslut av växtskyddsmyndigheten söks ändring på motsvarande sätt genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen.

Ett beslut om vidtagande av en åtgärd som avses i 6 § skall iakttas trots att ändring har sökts, om inte besvärsinstansen beslutar något annat.

I ett beslut som har meddelats med stöd av 9 § får besvär sökas enligt lagen om förfarandet vid skötseln av stöduppgifter i fråga om landsbruksnäringar (1336/92).

23 §

Närmare stadganden

Närmare föreskrifter om verkställigheten av denna lag meddelas av jord- och skogsbruksministeriet.

24 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning. Genom denna lag upphävs växtskyddslagen av den 13 februari 1981 (127/81) jämte ändringar.

25 §

Övergångsstadgande

Sådana beslut och föreskrifter för bekämpning av skadegörare på växter som gäller enskilda näringsidkare och som meddelats med stöd av den upphävda växtskyddslagen innan denna lag har trätt i kraft gäller under den tid som bestämts i besluten och föreskrifterna.

RP 168/94

JsUB 33/94

Helsingfors den 16 december 1994

**Republikens President
MARTTI AHTISAARI**

Jord- och skogsbruksminister Mikko Pesälä